

ZÁRÓJELENTÉS

**2010-018-5
vasúti baleset**

**Ludas állomás
2010. január 09**

IC536 sz. vonat

A szakmai vizsgálat célja a súlyos vasúti balesetek, a vasúti balesetek és a váratlan vasúti események okainak, körülményeinek feltárása, és a hasonló esetek megelőzése érdekében szükséges szakmai intézkedések kezdeményezése, valamint javaslatok megtétele. A szakmai vizsgálatnak semmilyen formában nem célja a vétkesség vagy a felelősség vizsgálata és megállapítása.

Jelen vizsgálatot

- a légi-, a vasúti és a víziközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvény (a továbbiakban: Kbt.),
- a súlyos vasúti balesetek, a vasúti balesetek és a váratlan vasúti események szakmai vizsgálatának részletes szabályairól szóló 7/2006. (II.27.) GKM rendelet,
- illetve a Kbt. eltérő rendelkezéseinek hiányában a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával folytatta le a Közlekedésbiztonsági Szervezet.

A Kbt. és a 7/2006. (XII.29) GKM rendelet együttesen az Európai Parlament és a Tanács 2004/49/EK irányelve (2004. április 29.) a közösségi vasutak biztonságáról valamint a vasúttársaságok engedélyezéséről szóló 95/18/EK tanácsi irányelv és a vasúti infrastruktúrapacitás elosztásáról, továbbá a vasúti infrastruktúra használati díjának felszámításáról és a biztonsági tanúsítványról szóló 2001/14/EK irányelv módosításáról (vasútbiztonsági irányelv) szóló uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálják:

A Közlekedésbiztonsági Szervezet illetékessége a 278/2006.(XII.23.) Korm. rendeleten alapul.

Fenti szabályok szerint

- A Közlekedésbiztonsági Szervezetnek a súlyos vasúti balesetet ki kell vizsgálnia.
- A Közlekedésbiztonsági Szervezet mérlegelési jogkörében eljárva kivizsgálhatja azokat a vasúti baleseteket, illetve váratlan vasúti eseményeket, amelyek megítélése szerint más körülmények között súlyosabb következményű balesethez vezethettek volna.
- A szakmai vizsgálat független a közlekedési baleset, illetve az egyéb közlekedési esemény kapcsán indult más közigazgatási hatósági, szabálysértési, illetve büntetőeljárástól.
- Jelen zárójelentés kötelező erővel nem bír, ellene jogorvoslati eljárás nem kezdeményezhető.

A Vizsgálóbizottság tagjaival szemben összeférhetlenség nem merült fel. A szakmai vizsgálatban résztvevő személyek az adott ügyben indított más eljárásban szakértőként nem járhatnak el.

A Vb köteles megőrizni és más hatóság számára nem köteles hozzáférhetővé tenni a szakmai vizsgálat során tudomására jutott adatot, amely tekintetében az adat birtokosa az adatközlést jogszabály alapján megtagadhatta volna.

Jelen zárójelentés

alapjául a Vb által készített, a KBSZ főigazgatója által elfogadott és az észrevételek megtétele céljából – rendeletben meghatározott – érintettek számára megküldött zárójelentés-tervezet szolgált.

A zárójelentés–tervezet megküldésével egyidejűleg a KBSZ főigazgatója értesítette az érintetteket a záró megbeszélés időpontjáról, és arra meghívta az érintett személyeket, szervezeteket.

A 2010. június 8-án megtartott záró megbeszélésen az alábbi szervezetek képviseltették magukat:

- MÁV-Start Zrt.
- MÁV-Trakció Zrt.

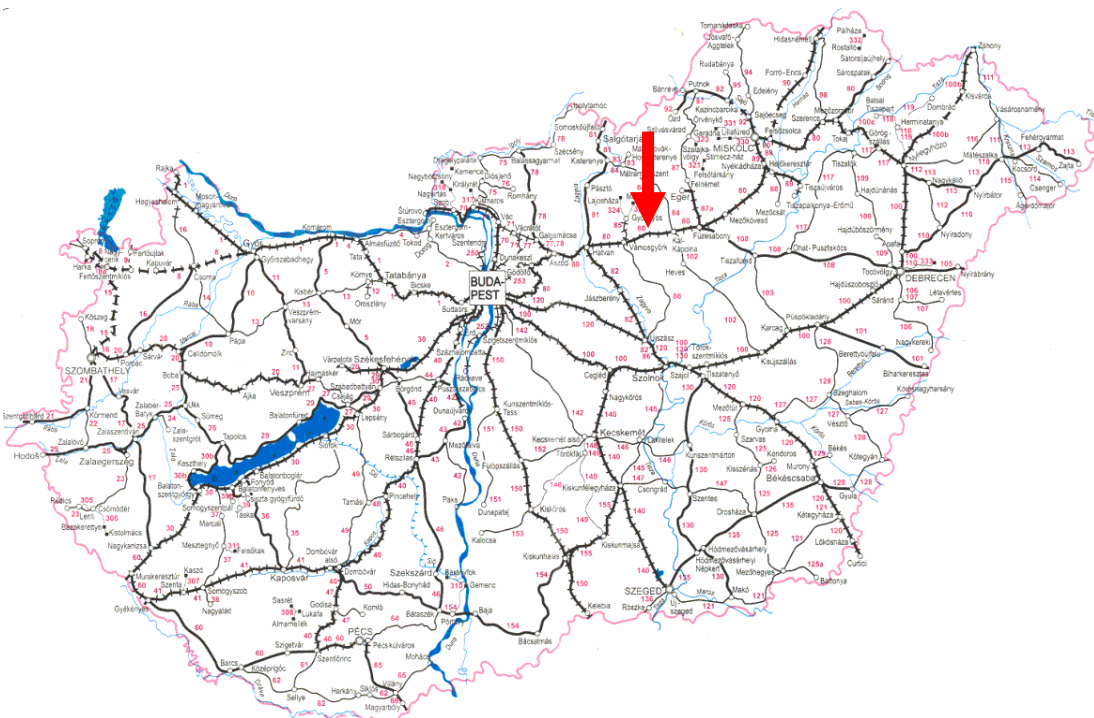
MEGHATÁROZÁSOK ÉS RÖVIDÍTÉSEK

CSM	A vezetőálláson a mozdonyvezető egyedül teljesít szolgálatot („csak mozdonyvezető”)
KBSZ	Közlekedésbiztonsági Szervezet
Kbvt.	A légi-, a vasúti és a víziközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvény
MÁV Zrt.	Magyar Államvasutak Zártkörűen Működő Részvénytársaság
mh.	megállóhely
psz.	pályaszám
Vb	Vizsgálóbizottság
VBO	Vasútbiztonsági Osztály

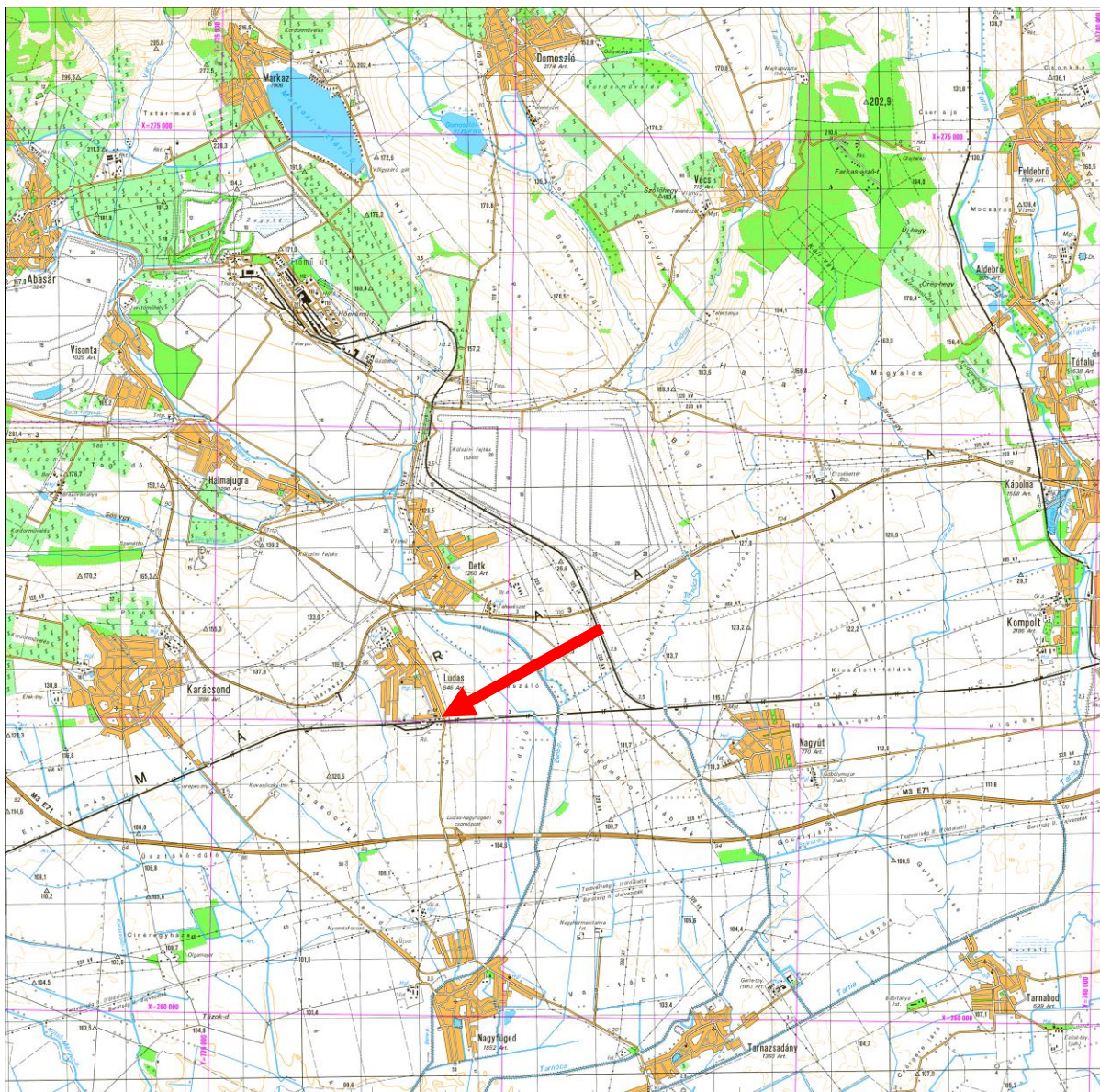
AZ ESET ÖSSZEFOGLALÁSA

Az eset kategóriája	vasúti baleset
Az eset jellege	baleset vasúti átjáróban
Az eset időpontja	2010. január 09. 19 óra 46 perc
Az eset helye	Ludas állomás SR1
Vasúti rendszer típusa	országos
Mozgás típusa	személyszállító vonat
Az eset kapcsán elhunytak/ súlyosan sérültek száma	3 halálos áldozat / 0
Pályahálózat működtető	MÁV Zrt.
Rongálódás mértéke	A mozdony megrongálódott, a közúti jármű totálkáros lett
Érintett vonat száma	IC536
Üzemeltető	MÁV-Start Zrt.
Nyilvántartó állam	Magyar Köztársaság

Az eset helye

1. ábra: a baleset helye Magyarországon

2. ábra: a baleset helye

Bejelentések, értesítések

A KBSZ ügyeletére az esetet 2010. január 09-én 20 óra 06 perckor (a bekövetkezés után 20 perccel) jelentette a MÁV Zrt. hálózati főüzemirányítója.

A KBSZ ügyeletes

- 2010. január 09-én 20 óra 10 perckor jelentette a KBSZ ügyeletes vezetőjének, aki
- 2010. január 09-én 20 óra 12 perckor tájékoztatta a készenlétes balesetvizsgálót.

Vizsgálóbizottság

A KBSZ főigazgatója a vasúti közlekedési baleset vizsgálatára 2010. január 09-én az alábbi Vizsgálóbizottságot jelölte ki:

vezetője	Mihály András	balesetvizsgáló
tagja	Lesták Mihály	baleseti helyszínelő

Az eseményvizsgálat áttekintése

A Vb 2010. január 09-én helyszíni szemlét tartott.

A vizsgálat során a Vb

- az általa szükségesnek vélt dokumentumokat bekérte, azokat megkapta,
- rendőrségi tájékoztatást kért és kapott,
- a menetíró regisztrátumot kiértékelte.

Az eset rövid áttekintése

2010. január 09-én 09 óra 46 perckor Ludas állomás jól működő, SR1 jelű fél- és fénysorompóval biztosított közút-vasút szintbeni keresztezésben az IC536 sz. vonat személygépkocsival ütközött.

Az esemény következtében a gépkocsivezető és egy utasa a helyszínen, egy fő utas a kórházba szállítás után életét veszítette, a személygépkocsi totálkáros lett, a vonatot továbbító mozdony megrongálódott. Az IC536 sz. vonat utasai közül senki sem sérült meg.

A Vb megállapította, hogy

- a fénysorompó a baleset idején jól működött,
- a fénysorompó jelzései és a közúti jelzőtáblák jól láthatóak,
- a közúti jármű haladási iránya felől a balesetben részes IC536 sz. vonat közlekedési iránya felé a csökkentett rálátási háromszög biztosítva volt,
- a vasúti jármű a megengedett sebességeknek megfelelően közlekedett,
- a közúti jármű a lecsukódott félsorompót megkerülve hajtott a keresztezésbe,

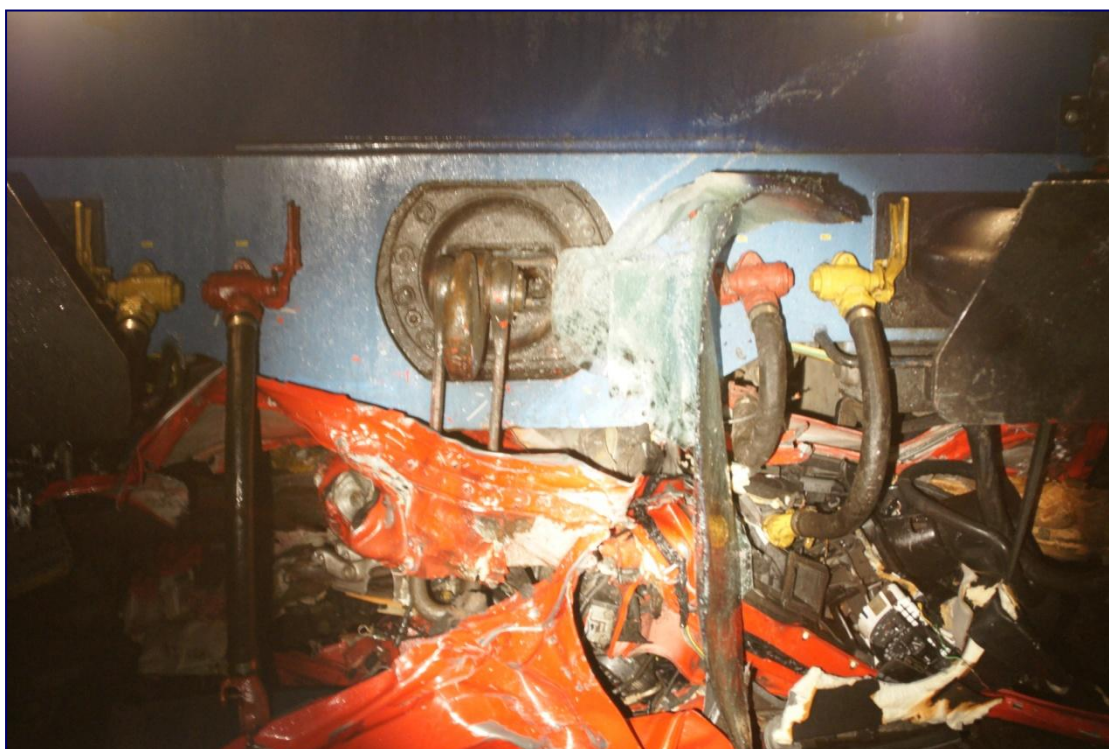
A vonatot továbbító mozdonyt a menetíró regisztrátum kiolvasásáig a rendőrség lefoglalta.

A Vb a balesetet a gépkocsi vezetőjével kapcsolatban felmerült emberi tényezőre vezette vissza.

1 TÉNYBELI INFORMÁCIÓK

1.1 Az esemény lefolyása

2010. január 09-én 19 óra 46 perckor Ludas állomás jól működő, SR1 jelű fél- és fénysorompóval biztosított közút-vasút szintbeni keresztezésében, az IC536 sz. vonat, a lezáródott (vízszintes helyzetű) felsorompót megkerülő személygépkocsival ütközött. A vonat az 1017+70 sz. szelvényben állt meg az ütközés helyétől számított 760 méter megtétele után. A vonat a közúti járművet maga előtt tolta a teljes megállásig. Az esemény következtében a gépkocsivezető és egy utasa a helyszínen, egy utas a kórházba szállítást követően életét veszítette, a személygépkocsi totálkáros lett (3. ábra), a vonatot továbbító mozdony megrongálódott, a mozdonyvezető nem sérült meg.

3. ábra: a mozdony alá szorult közúti jármű

A közúti jármű vezetője az ütközés következtében kirepült a személygépkocsiból, a 1010+90 sz. szelvényben, az ütközés helyétől számított 80 méter távolságra találták meg a kiérkező rendőrök. A vezető mellett ülő utas a mentők kiérkezésekor még életben volt, a kórházba szállítás után nem sokkal életét veszítette. A harmadik – a hátsó ülésen ülő – személy az ütközés következtében életét veszítette, a közúti járművel együtt az IC536 sz. vonatot továbbító mozdony alá szorult, csak a mozdony lehúzása után tudták a tűzoltók a személygépkocsi roncsából kiszabadítani.

A mozdonyvezető és egy szemtanú elmondása szerint a közúti jármű a fénysorompó vízszintes (lezárt) helyzetű felsorompót kikerülve a vasúti átjáróba hajtott. A mozdonyvezető hangjelzést adott és gyorsfékezést alkalmazott, de az ütközést nem tudta elkerülni.

A mozdony eleje a közút-vasút szintbeni keresztezésen (3. ábra) a személygépkocsit jobb oldaláról érte el és tolta a teljes megállásig.

1.2 Személyi sérülés

Sérülések	Személyzet	Utások	Útátjáró használók	Egyéb
Halálos	-	-	3	-
Súlyos	-	-	-	-
Könnyű	-	-	-	-

1.3 Vasúti járművek sérülése

A vonatot továbbító 350-014 psz. mozdony megrongálódott. Főlégtartálya leszakadt, pályakotró leszakadt, illetve sérült, feljáró lépcső elgörbült, homokoló cső leszakadt, az összes vontató motor javító fedele leszakadt, a vonatbefolyásoló berendezés vevőtekerce leszakadt, a fővezeték sérült, vonatfűtési csatlásfej eltört, a vezeték sérült, az 1-es forgóváz primer rugói sérültek, a mozdony alján elhelyezett sűrített levegős berendezéshez tartozó vezetékek, elzáró váltók sérültek, a mozdony főtranszformátora megsérült, a hűtőolaj elfolyt.

1.4 Infrastruktúrában keletkezett kár

Az érintett infrastruktúrában több helyen az állomási és vonali biztosítóberendezéshez tartozó kábelek elszakadtak, átkötések sérültek meg.

1.5 Egyéb kár

A személygépkocsi totálkáros lett, javíthatatlanná vált. Kisebb környezetszennyezés keletkezett, a gépkocsi üzemanyaga és a mozdonyból kifolyó transzformátor olaj a vasúti pálya ágyzatára kifolyt.

1.6 Az érintett személyek adatai

1.6.1 Az IC536 számú vonat mozdonyvezetője

Kora	43 év (MÁV Trakció Zrt.)
Neme	férfi
Szakképesítése	Országos közforgalmú vasúti villamosmozdony vezető
Orvosi alkalmassági érvényessége	2010. február
Vonalismeret	érvényes
Típusismeret	érvényes

1.7 A vonat jellemzői

Vonatszám	IC536
Vonat neve	Személyszállító vonat
Vonattovábbítás módja	CSM
Mozdony pályaszáma	91 56 6350 014-7
Mozdony tulajdonosa	ZSSR (szlovák vasút)
Továbbított kocsik tulajdonosa	MÁV-Start Zrt. (1 db) ZSSR (4 db)

Továbbított kocsik száma	61 55 8871 001-7 61 56 2170 033-0 61 56 2170 028-0 61 56 2170 017-3 61 56 1970 019-3
Vonathossz	131 m
Elegyítőmeg	231 t
Előírt fékszázalék	105%
Tényleges fékszázalék	139%

532[532] IC RÁKÓCZI VPE:2009/38454/1		[536-1]536[536] IC HERNÁD VPE:2009/91401/0													
3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9
			6	33						18	14	18	33		
**5			38	80/80	4.6			Budapest-Keleti	o	**5					
**4			42		3.1			▼Kőbánya felső	▼	**4			38	80/80	
**9			51		13.0			▼Rákos	o	**9			42		
**5			56		8.5			Pécel	o	**5			51		
**4			7	00	6.5			Isaszeg	o	**4			56		
**10			10		14.7			Gödöllő	o	**10			19	00	
**6			16		8.3			Aszód	o	**6			10		
**2			18		3.6			Tura	o	**2			16		
**1			19		1.5			Hatvan A elágazás	o	**1			18		
**2			21		2.6			Hatvan B elágazás	o	**2			19		
**6			27		11.1			Hatvan	o	**6			21		
**5			32	120	9.9			Hort-Csány	o	**5			27	120	
**7			39	120	13.5			Vámosgyörk	o	**7			32	120	
**3			42		4.9			Ludas	o	**3			39		
**4			46		6.9			Nagyút	o	**4			42		
**8	7	54	55		12.2			Kál-Kápolna	o	**8			46		
**8			8	03	12.7			Füzesabony	o	**8		19	54	55	
**5			08		9.4			Mezőkövesd	o	**5			20	03	
**10			18		15.0			Mkeresztes-Mny	o	**10			08		
**4			22		7.1			Ernőd	o	**4			18		
**7			29		11.1			Nyékládháza	o	**7			22		
**3	8	32	8	34	1.8			Miskolc-Rendező	o	**3		20	32	20	34
								▼Miskolc-Tiszai	o						
Menettartam: 01:59 (181,8 km)								Menettartam: 01:59 (181,8 km)							

4. ábra: a vonat menetrendje

1.8 Az infrastruktúra leírása

1.8.1 Vasúti pálya

A vasúti pálya a balesetben nem játszott szerepet, részletesebb leírása nem szükséges.

1.8.2 Közút

A közút vonalvezetése az útátjáróban, illetve attól mindkét irányban enyhe inflexiós ívben van. Burkolata Strail-elemes, megfelelő állapotú, szélessége az útátjáróban 8,3 m. A fénysorompó közút felé piros jelzést mutató fényei a jobb láthatóság érdekében Led-es optikával lettek kialakítva.

A közút felől a vasúti átjáróra figyelmeztető táblák mindkét irány felől sérülésmentesek, hiánytalanok (5. ábra, mely a közúti jármű haladási irányából készült):

- Sorompóval biztosított vasúti átjáróra figyelmeztető tábla, mely alatt kiegészítő tábla jelzi, hogy az átjárót fénysorompó biztosítja
- Vasúti átjárót előjelző táblák
- vasúti átjáró kezdete.

5. ábra: a közúti jelzőtáblák

1.8.3 Biztosítóberendezés

Ludas állomás D55 jelű biztosítóberendezéssel van felszerelve. Az SR1 jelű fénysorompó csapórúddal ki van egészítve. Vonatok közeledésekor az állomási fénysorompó vezérlése önműködően történik meg a be- vagy kijárat jelzők továbbhaladást engedélyező jelzésének kivezérésekor. Külön nyomógomb kezelést nem igényel. Ezt követően a fénysorompó kézi vezérléssel már nem nyitható fel. A lezárt fénysorompó oldása is önműködően történik a vonatok leközeledése után. Az állomási biztosítóberendezések és a sorompók behatási pontjai a biztosítóberendezésben 120 km/h sebességre lettek kialakítva.

1.8.4 Láthatóság a közútról

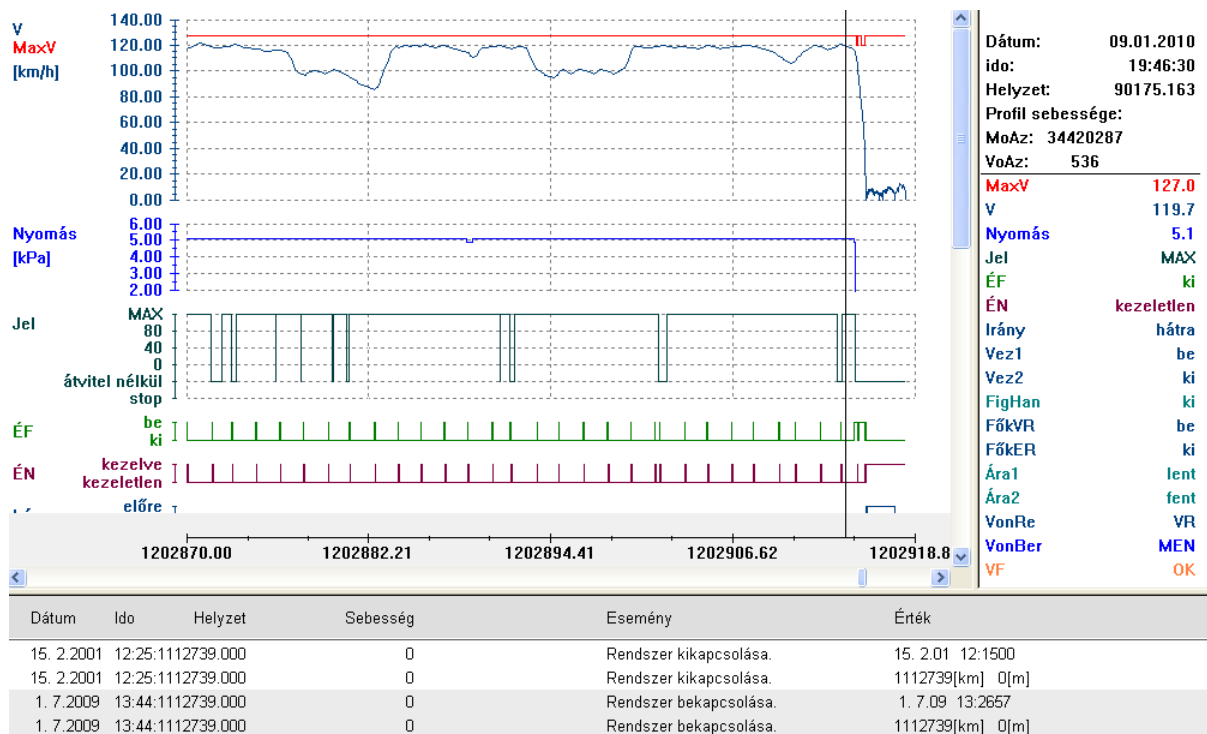
A **csökkentett rálátási háromszög** biztosított a közútról a vonat érkezési iránya felé. A **teljes rálátási háromszög** biztosított a közútról a vonat érkezési iránya felé. (L_v vasúti pályára engedélyezett km/h-ban kifejezett sebesség számértékének ötszöröse méterben, jelen esetben $120 \times 5 = 600$ m, L_k közútra meghatározott megállási látótávolság 90 km/h-nál 120 m). Mindemellett a hiánytalanul kitűzött közúti jelzőtáblák teljes mértékben biztosították a fénysorompó jelzésének megfigyelhetőségét.

1.9 Állomási adatok

Az állomások kialakítása, vágányhálózata az eseményben nem játszott szerepet, leírásuk nem szükséges.

1.10 Vasúti járművek adatrögzítői

Az IC536 sz. vonatot továbbító mozdony a ZSSR (szlovák vasút) tulajdona, mely MIREL VZ1 v03 típusú elektronikus berendezéssel van felszerelve, mely jól működött. A regisztrátum kiolvasása és kiértékelése 2010. január 13-án történt meg. A kiértékelést a rendőrség jelenlétében, a MÁV Trakció Zrt. Területi Vontatás-szolgálati Telep Ferencváros reszortosa végezte el és bocsátotta a Vb rendelkezésére. A menetíró regisztrátumot a 6. ábra tartalmazza.

6. ábra: a menetíró regisztrátum grafikus megjelenítése

1.11 Kommunikációs eszközök

A kommunikációs berendezések az esemény lefolyására nem voltak hatással, ezért részletezésük nem szükséges.

1.12 Meteorológiai adatok

A baleset idején csendes, borult idő, a távbalátás nem volt korlátozott, a látási viszonyok a napszaknak megfelelőek voltak.

1.13 A túlélés lehetősége

A mentőegységek értesítése rendben megtörtént, a mentés nem szenvedett késedelmet. A balesetben részes közúti jármű vezetője és egy utasa a helyszínen életét veszítette. Az elhunyt utasok számára a baleset túlélése a személygépkocsi sérülése miatt nem volt lehetséges, a túlélési tér teljesen összenyomódott.(3.ábra) A balesetben elhunytak sérülése olyan mértékű volt, hogy életüket az azonnali orvosi beavatkozással sem lehetett volna megmenteni.

1.14 Érintett szervezetek / a munkaszervezés jellemzése

Az érintett szervezetek, a munkaszervezés jellemzői az eset bekövetkezésére nem voltak hatással, ezért azok elemzése nem szükséges.

1.15 Szabályok és szabályzatok

A KRESz (1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet) 39.§ rögzíti a vasúti átjárón való áthaladás szabályait:

39. § (1) A vasúti átjárót megközelíteni csak fokozott óvatossággal szabad. A vasúti átjáró megközelítésekor, illetve a vasúti átjárón történő áthaladás során eleget kell tenni a vasúti átjáró biztosítására szolgáló közúti jelzéseknek.

[...]

(3) *A vasúti átjáró előtt a 98., 99., 99/a. vagy 99/b. ábra szerinti jelzésnél, vagy a megállás helyét jelző útburkolati jel előtt meg kell állni, ha*

a) bármely irányból vasúti jármű közeledik,

[...]

e) fénysorompó vagy félsorompóval kiegészített fénysorompó villogó fehér jelzést nem ad,

[...]

A Menetrendi Segédkönyv Jelmagyarázat – a vonatközlekedés lebonyolítására vonatkozó jelek:

- fordított helyzetű „v” betű, mely az állomási fénysorompóra hívja fel a mozdonyvezető figyelmét, a Szolgálati menetrendkönyv 2. rovatában található, jelentése: *„az állomás (szolgálati hely) területén állomási, vagy az állomás (szolgálati hely) első váltójától a nyíltvonal irányába mért L_v távolságon belül útátjáró van, mely mellett „Figyelj” jelzést kell adni, ha adását személy-, vagyon-, vagy forgalombiztonsági ok szükségessé teszi. Fokozott figyelemre hív fel.”*

1.16 Korábbi hasonló esemény

Ludas állomás SR1 jelű fénysorompójánál bekövetkezett korábbi hasonló eseményt a Vb tudomására nem hoztak.

2. ELEMZÉS

Ludas állomáson, a jól működő, SR1 jelű fél- és fényorompóval biztosított közútvasút szintbeni keresztezésben az IC536 sz. vonat - a lezáródott (vízszintes helyzetű) félsorompót megkerülő – személygépkocsival ütközött. A baleset következtében a gépkocsivezető és egy utasa a helyszínen, egy utas a kórházba szállítást követően életét veszítette. A közúti jármű vezetője az ütközés következtében kirepült a személygépkocsiból. A vezető mellett ülő utas a mentők kiérkezésekor még életben volt, a kórházba szállítás után nem sokkal életét veszítette. A harmadik személy az ütközés következtében életét veszítette, a közúti járművel együtt az IC536 sz. vonat továbbító mozdony alá szorult, csak a mozdony lehúzása után tudták a tűzoltók a személygépkocsi roncsából kiszabadítani. A személygépkocsi totálkáros lett (3.ábra), a vonat továbbító mozdony megrongálódott, a mozdonyvezető és a vonaton utazók közül senki nem sérült meg.

Az ütközés 19 óra 46 perc 30 másodperkor következett be, kb. 119,7 km/h sebességnél. A mozdonyvezető „Figyelj”-jelzést adott. A vonat az 1017+70 sz. szelvényben állt meg, az ütközés helyétől számított 760 méter megtétele után. A vonat a közúti járművet maga előtt tolta a teljes megállásig.

A baleset idején Ludas állomás biztosítóberendezése, az SR1 jelű fél- és fényorompó az előírásoknak megfelelően, jól működött. Ezt a tényt támasztja alá a mozdonyvezető, valamint egy külső szemtanú elmondása, mely szerint a balesetben részes közúti jármű a fényorompó lezáródott (vízszintes helyzetű) félsorompóját megkerülve hajtott a vasúti átjáróba. Ugyancsak ezt erősíti meg az IC536 sz. vonat továbbító mozdony elektronikus sebességmérő berendezésének a regisztrátuma. A vonat zöld jelzési kép (Max.) mellett haladt ki Ludas állomásról. A szabad jelzés a mozdonyvezető felé csak akkor jelenik meg, ha az útátjárót biztosító jelzőberendezés a közút felé áthaladást tiltó jelzést ad. A fényorompó vezérlése önműködően történik meg a be- vagy kijárat jelzők továbbhaladást engedélyező jelzésének kivezérlésekor.

A baleseti helyszínelés megállapítása szerint az átjáró előtt és az átjáróban féknyom nem volt található, ezért valószínűsíthető, hogy a közúti jármű a lezáródott félsorompót megkerülve hajtott a keresztezésbe. A mozdonyvezető és a szemtanú elmondása is ezt a tényt támasztja alá.

A Vb SR1 jelű fél- és fényorompó meghibásodásával kapcsolatos előjegyzést a Hibaelőjegyzési könyvben több hónapra visszamenőleg nem talált.

3. KÖVETKEZTETÉSEK

3.1 Az eset bekövetkezésével közvetlen összefüggésbe hozható ténybeli megállapítások

- A közúti jármű a lezáródott felsorompót megkerülve hajtott a vasúti átjáróba, ezért a baleset oka a járművezetővel összefüggő emberi tényezőre vezethető vissza.
- Az SR1 jelű fél- és fényesorompó a baleset idején jól működött.
- A közút felől a vasúti átjáróra figyelmeztető táblák mindkét irány felől sérülésmentesek, tiszta állapotúak.
- A Vb a balesetben részes IC536 számú vonatnál sebességtúllépést nem állapított meg.

3.2 Az eset bekövetkezésével közvetetten összefüggésbe hozható ténybeli megállapítások

A balesettel összefüggésben a Vb illet nem állapított meg.

3.3 Az eset bekövetkezésével összefüggésbe nem hozható, kockázatnövelő tényezők

A balesettel összefüggésben a Vb illet nem állapított meg.

4 BIZTONSÁGI AJÁNLÁS

A vonatkozó szabályok betartásával az ilyen esetek elkerülhetők, ezért biztonsági ajánlás kiadására nincs szükség.

Budapest, 2010. június 11.

Mihály András
Vb vezetője

Lesták Mihály
Vb tagja